

Semblança

d'Antoni Farrés i Sabater

per Joan Cuscó i Aymamí

Fotos de Pere Monistrol

Avui tenim un convidat d'excepció en aquesta galeria.

Antoni Farrés ha estat el primer alcalde democràtic de la ciutat de Sabadell. Això començava ara ha fet deu anys: el 3 d'abril del 1979.

Ell és militant del Partit Socialista Unificat de Catalunya (Organització política catalana fundada el 22 de juliol de 1937 a partir de la fusió del Partit Comunista de Catalunya i la Federació Catalana del PSOE...) Cal recordar que en fou elegit secretari general el sabadellenc Josep Moix (1949), qui n'ocupà després la presidència.

Antoni Farrés prové d'una família benestant, dretana i burgesa. Ell, però, optà pel camí esquerrà. Esdevingué un contestatari, un opositor davant de tota aquella manera de viure i de fer que establí i configurarà els decennis del franquisme.

Allò que es diu que als vint anys s'és revolucionari, ell, evidentment ho fou. Ell fugí d'una posició dretana familiar; i seria interessant que ell mateix ens expliqués com s'anà formant aquella inclinació.

-Ens la vols contar, senyor alcalde?

-Als 17 anys i mentre feia preuniversitari, vaig participar en un seminari sobre l'encíclica "Pacem in Terris"; aquest va ser el fet desencadenant de la meua presa de consciència. Això, junt amb l'entrada a la Universitat i les incipients lluites per aconseguir el sindicat democràtic d'estudiants, van ser els fets que van condicionar-me.

-Vas entrar en un període de conflictivitat social i vas posar-te al mig per defensar, com advocat, els obrers i en contra de la patronal. Fou aleshores quan vas creure que podries esdevenir un líder de les causes reivindicatives del proletariat?

-No, després de fer el segon curs de Dret, vaig entrar a treballar a Unitat Hermètica i vaig entrar en contacte amb el món del treball; fins i tot en aquella època vaig deixar d'estudiar i em vaig incorporar a la lluita contra el sindicat vertical; vaig ser un dels qui vam participar a les primeres reunions de CC.OO. i en aquells moments no em plantejava ni tan sols acabar els meus estudis de Dret.

De fet, vaig quedar sorprès de molts dels arguments que intentaven donar-se per evitar l'existència de sindicats lliures i això, junt amb el fet que em detinguessin, va acabar de fer-me prendre consciència de la situació política. No va ser fins més tard que vaig acabar els estudis i vaig comen-

çar a exercir com a advocat, lògicament, al servei dels treballadors dels qui detenien per raons polítiques i sindicals. Era una conseqüència lògica de les meves experiències d'aleshores.

-Havies somniat ser l'autoritat màxima de la ciutat?

-M'han comentat que en alguna ocasió havia dit alguna cosa en aquest sentit. La veritat, però, és que jo no ho recordo, encara que en els darrers temps i ja en plena transició democràtica i amb l'aspiració d'aconseguir ajuntaments democràtics,

vaig anar-me trobant entremig d'una dinàmica que m'hi portava. I era a causa de la peculiar situació de ser una espècie de pont entre aquells sabadellencs de tota la vida amb qui mantenia les relacions per família i educació i aquells nous sabadellencs que havia conegut a la fàbrica i que havia defensat davant la Magistratura de Treball i del Tribunal d'Ordre Públic.

-Qui pensa que tu vas lluitar contra els "amos" i, mira per on, has esdevingut tu l'"amo" de tota la ciutat... Amb una autoritat quasi absoluta. Què vas sentir quan el

poble, amb decisió democràtica, et va elegir el seu Alcalde?

-Bé, això que dieu de ser l'"amo", no ho crec pas. L'òrgan sobirà de l'Ajuntament és el Ple. Jo no en tinc pas consciència, de ser l'amo, ni vull tenir-la. De tota manera, en el moment de l'elecció, no vaig sentir cap cosa especial, no crec que fos plenament conscient de la responsabilitat que em queia a sobre. Era, simplement, una conseqüència, jo diria que gairebé "lògica", que culminava tot un procés anterior.

Ha estat després, quan algunes vegades, aclaparat per algun problema, pujo dalt del Parc de Catalunya, des d'aquell punt des del qual es veu gairebé tota la ciutat, i m'assec, faig la cigarreta i em miro la ciutat, que tinc plena consciència que tinc una quota de responsabilitat important sobre 190.000 persones i això és molta gent. De vegades un té un sentiment contradictori, entre el temor i la responsabilitat.

-Sabadell aleshores era una ciutat que havia recobrat una llibertat democràtica després d'un període de quarant anys de règim dictatorial. Com era la ciutat que tu rebies d'"herència"?... Descriu-la, si et plau, segons la teva òptica.

-Era fonamentalment una ciutat desestructurada. Dins de Sabadell coexistien moltes ciutats: la del centre, la dels barris, i en molts casos la de cada barri. A part dels dèficits en infraestructures bàsiques (asfalt, llums, escoles...) el repte era si d'aquest conjunt era possible fer-ne una única ciutat i que tots ens la sentíssim nostra. Crec que hem avançat en aquest camí.

El segon problema era evitar caure en la tentació de mirar enrera i de demostrar que això o allò s'havia fet malament. Amb això sí que vaig ser taxatiu. Calia, tal com diu el Raimon, prendre una postura "lluny de records inútils i de velles passions".

-Ara hem arribat al desè aniversari: "Sabadell 10. Punt i seguit", tal com resa l'eslògan que ha llençat el mateix municipi. Partim del punt. Mirem enrera. Fem un balanç. Millor dit, fes-lo tu des de la teva privilegiada talaia. Perquè tu has viscut intensament i plena aquesta dècada; has recorregut pas a pas, pam a pam, aquesta llarga i densa singladura de deu anys. Exposa'l, si et plau.

-Bé, el primer ha estat consolidar la nova situació democràtica, aconseguir l'Estatut, superar "23 Efes" i d'altres coses per l'estil; després, avançar en aquesta tasca d'integració de la ciutat. Jo crec que físicament l'hem transformada, perquè fos possible aquest nou marc de convivència; en aquest punt jo vull destacar el treball de

persones com el Manel Larrosa i el Francisco Morales, i ara la M. Dolors Calvet. Dotar d'equipaments bàsics -escolars, sanitaris-, començar la xarxa de centres cívic i, finalment, fer front a una dura crisi econòmica que jo crec que ha tingut una forta incidència sobre l'estructura econòmica de la ciutat, la seva configuració i fer possible que Sabadell aspiri a esdevenir la segona ciutat de Catalunya i que sigui una obligada referència dins d'aquest sistema de ciutats mitjanes que articulen el nostre País, es a dir, Catalunya, i li donen cohesió.

-Sabadell ofereix una paradoxa, com tu mateix has repetit manta vegada: Les eleccions municipals de la ciutat tenen la majoria psuquista; les eleccions nacionals les guanya el PSOE i les autonòmiques CIU, o el pujolisme. Ara bé, enmig d'aquest triangle tu acapares un relleu important. Sabadell t'accepta com alcalde i com a persona que la representes, la menes i la vius com el qui més. Així se't valora i estima. Hi ha alguns sectors, naturalment, que et critiquen la teva militància. Això tu ho saps bé prou; ara bé, no has pensat mai canviar de partit?... Si es que arribessis a canviar, aquell tripartidisme es convertiria en bipartidisme... Això t'ho hauran dit més d'una vegada...

-Sí, m'ho han dit. La gent, no obstant, ¿canvia de pensament quan canvia de partit? Si és això, sí que són volubles!

Jo, algunes vegades he dit que sóc del Partit Socialista Unificat de Sabadell -en broma, naturalment-, però expressa un principi bàsic que crec que tinc molt clar: quan hi ha contradiccions entre l'interès del Partit i l'interès de la ciutat, sempre he resolt a favor dels interessos de ciutat; i

això ho sabia el Guti i ho sap ara en Rafael Ribó. Què vol dir governar "en comunista" o governar "en socialista" o...? El dia que l'Alcaldia de Sabadell arribés a estar ocupada per una persona condicionada per la disciplina de partit, aquell dia Sabadell haurà perdut. Jo crec que la militància el que fa es donar elements d'anàlisi i de reflexió a les persones i que és obvi que això ajuda a conformar el tipus de solució enfront d'un problema, però a mi, i per temes de Sabadell, no hi ha hagut secretari general ni d'organització que m'hagi donat mai ordres i si un dia passés, l'endemà jo no seria l'alcalde.

-Sabadell té prop de 190 mil habitants, la qual cosa genera una diversitat i complexitat de problemes de tota mena. Fa uns anys vas dir que "Sabadell era una ciutat per a treballar-hi, però no per a viure-hi. Després va ser difícil fins i tot treballar-hi, ara estem -tots- refent la ciutat per poder-hi treballar i viure dignament..." Ara, pots destacar els principals problemes amb els quals t'has hagut d'enfrontar?

-Els que ja he dit, d'integració en una sola ciutat, fer front a la crisi econòmica, crear infraestructures bàsiques i en aquests moments els problemes de la insuficiència del terme municipal -cal recordar que Terrassa, per exemple, té aproximadament el doble de quilòmetres quadrats- i la modificació del model de ciutat.

Vull explicar-ho una mica: en el reajustament físic de la ciutat, les indústries es desplacen cap a la perifèria, aquell aigua-barreig de cases i fàbriques avui ja no és possible, o cada vegada ho serà menys; la qualitat de vida i la necessitat de respectar el medi ambient, cada vegada ho fan més difícil. La insuficiència determe fa que els grans polígons industrials estiguin en els termes municipals dels pobles i ciutats veïns; llavors el repte és: Sabadell ciutat dormitori?, jo crec que seria un mal negoci; cal redefinir el model de ciutat i en aquests moments i de manera absolutament conscient estem intentant afavorir el pes del sector terciari dins de la ciutat i no perquè renunciem a la nostra tradició industrial, sinó per la dificultat abans esmentada i la necessitat, en un moment que les crisis són fonamentalment industrials, de diversificar el risc, tal com diuen en termes bancaris. D'aquí, el sentit i la lògica de plantejaments com els de l'Eix Macià, el reforçament de l'estructura comercial, la consecució de noves escoles universitàries, etc.

El passat 30 d'abril s'inaugurà oficialment el Casal Pere Quart, edifici que aplega molta història contemporània sabadellenca. S'ha obert una exposició molt interessant i il·lustrativa amb la qual el ciuta-

dà pot contemplar i seguir aquesta ciutat que s'ha anat transformant en el decurs d'aquests deu anys d'ajuntament democràtic. Fins aquí un punt transcendent. Ara, punt i seguit: El Sabadell del futur. En aquesta ocasió l'alcalde va fer un discurs en el qual glossà molts dels aspectes que han conformat aquest decenni democràtic. Després d'unes fortes crisis econòmiques s'ha entrat en una altra dinàmica. Tothom (?) treballa; no queda cap pam lliure per edificar-hi... El sòl s'està transformant; el ram de la construcció treballa al cent per cent. La ciutat que abans es preocupava "pel teler i la fusada" ara ha entrat plenament a una diversificació econòmica i industrial creant un microcosmos fabril que abarca la tecnologia, tècnica i científica, informàtica, disseny tèxtil..." i ja podem anunciar que en els propers dies es constituirà una fundació mitjançant la qual Sabadell disposarà d'un instrumental de diagnòsi d'avantguarda: la ressonància nuclear magnètica... I bé, tota aquesta gran dinàmica que s'ha anat generant al decurs d'aquests últims temps ha estat com a resultat d'un treball d'equip municipal, com el mateix alcalde ha dit: "Els èxits que hàgem pogut tenir són de tots".

Tots els partits polítics que componen l'actual consistori -amb més o menys oposició- han contribuït, doncs, a aquest progrés dinàmic de la ciutat. Tothom content...

-Pel que duem dit es desprén un balanç; positiu en aquesta teva investidura, la qual podràs continuar fins quan tu decideixis... "Tenim alcalde Farrès per anys", es comenta arreu, i no pas a cau d'orella... Tu ho saps bé prou. Hom es pregunta si després d'aquesta experiència davant de l'Ajuntament iniciaràs una carrera política. Se't reconeix que tens facultats -"bec d'or", conferenciant àgil i brillant, amb una visió de llarga distància, amb un carisma indiscutible...- per pretendre assolir càrrecs rellevants dins del camp polític català. T'has plantejat aquesta qüestió, senyor alcalde?

-D'una manera molt difosa. Em considero força treballador, però necessito una compensació per mantenir el meu ritme de treball: la de poder establir amb relativa immediatesa una relació de causa-efecte. M'explico: que el període entre la presa de decisions i el resultat d'aquestes decisions sigui curt, que pugui veure el resultat del treball. En el món parlamentari, això és molt difícil. D'altra banda, si faig la feina d'alcalde de Sabadell, és perquè em sento molt "meva" la ciutat, no pas per fer carrera política. No ho sé, ja ho veurem... jo encara sóc dels que em pregunto què faré quan seré gran, a pesar que un ja comença

a ser bastant "carrossa".

-Antoni Llonch fou l'alcalde del "Sabadell dels cent mil habitants". I no hem de fugir massa enllà... Antoni Farrès, a més d'altres medalles que se li podrien penjar, aspira a doblar el cent per cent aquella xifra. "Sabadell dels dos cents mil habitants". Bufa! i com es multiplica la cosa. Arribar a ésser la segona ciutat més poblada del país, té alguns avantatges per als propis ciutadans?...

-Pel sol fet del nombre d'habitants, no. Si la ciutat és articulada, creu en si mateixa, té uns objectius, llavors sí. Jo crec, tal com deia abans, que hem de proposar-nos com a fita col·lectiva ser la segona ciutat de Catalunya, però en el sentit que abans explicava: en funció d'ajudar a articular el conjunt del País.

-L'any 1981 va celebrar-se a Can Borràs el "Sabadell proposa" i en aquella ocasió les teves declaracions públiques eren d'una realitat paorosa, hi havia massa motius per sentir-se pesimista. Han passat uns anys i aquella impressió ha canviat. En aquella mateixa ocasió el senyor Areilza, que va presidir la inauguració, ens va estar rufar a tots dient-nos que "nosaltres érem Europa"... Aleshores es pretenia un objectiu final: una ciutat amb condicions i equilibrada. Com valors i compares aquelles circumstàncies amb les actuals?

-Tal com he anat explicant, ha plogut molt; durant aquests deu anys, han passat moltes coses, el País ha canviat, ens hem incorporat a la comunitat econòmica europea... Llavors el repte era sortir de la crisi, ara és incorporar-nos de manera efectiva a aquesta proposta europea i això vol dir no perdre el tren de les noves tecnologies, el de la investigació, el de la formació i tenir una visió més universal; no sé, són altres circumstàncies.

-Amb quin eslogan t'agradaria que et recordessin els teus ciutadans el dia de demà?

-Com un sabadellenc que va treballar per fer possible que tots ens en sentíssim.

-Podries contar-nos algunes anècdotes que hauràs viscut en el decurs d'aquests deu anys d'alcaldia?

-Només una i molt recent: fa pocs dies un conegut personatge de la cultura catalana va estar durant més de mitja hora conversant amb mi i tractant-me com a Alcalde de Terrassa. No vaig gosar fer-li avinent la seva confusió; de fet, com a President del Consell Comarcal, també m'interessava i em preocupen els problemes de Terrassa, però la situació, cal reconèixer-ho, era xocant...

Perfil

Escardalenc.

Camallarg.

És difícil atrapar-lo...

(Ni per nassos...)

Tenaç.

Empíric.

Pragmàtic.

Encara que Sabadell és molt gran ell el té a la butxaca...